

ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ နေပြည်တော်တွင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း
သောက်သုံးမှုထိန်းချုပ်ရေး အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နေပြည်တော်စည်ပင်
သာယာရေးကော်မတီမှ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်ခြင်း အခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်း ကောက်နုတ်ချက်

နေပြည်တော်

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၄)ရက်

- ယခုကျင်းပပြုလုပ်သည့် အခမ်းအနားနှင့် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများသည် ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် လတ်တလောကာလတွင် သာမက ရေရှည်တွင်ပါ အကျိုးရှိသည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကြောင့် ကင်ဆာရောဂါအမျိုးမျိုး၊ နှလုံးသွေးကြောကျဉ်းခြင်း၊ သွေးကြောပိတ်ခြင်း၊ လေဖြတ်ခြင်း၊ အဆုတ်ရောဂါအမျိုးမျိုး၊ ပြင်းထန်သည့် သွေးတိုးရောဂါ၊ ခြေပုတ်၊ လက်ပုတ်ရောဂါ စသည်တို့ဖြစ်ပွားနိုင်ပါကြောင်း၊
- ထိုသို့ ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲသူများတွင် ရောဂါဝေဒနာအမျိုးမျိုးခံစားရကာ ဘဝနေထိုင်မှု အရည်အသွေးကျဆင်းခြင်း၊ သက်တမ်းမစေ့မီသေဆုံးခြင်းတို့ဖြစ်ပွားမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ မိသားစုများတွင်လည်း စိုးရိမ်ပူပန်မှုများရရှိခြင်း၊ လူနာအား ကုသပြုစုရ၍ အလုပ်ဝန်ပိခြင်းနှင့် ဝင်ငွေထိခိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- တစ်ဆင့်ခံဆေးလိပ်ငွေရှူရှိုက်ရသူကလေးများတွင် နာတာရှည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းရောဂါများဖြစ်ပွားခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျခြင်း၊ ကလေးငယ်များတွင် ရုတ်တရက်သေဆုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားစေနိုင်ပါကြောင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များတွင် လမစေ့သော ပေါင်မပြည့်သောကလေးများ မွေးဖွားခြင်း၊ သားလျှောသားပျက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားစေပါကြောင်း၊
- (၂၀၁၆)ခုနှစ် Investment case study အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကြောင့် ကျပ်ငွေ (၂.၆) ထရီလီယံ (trillion) ခန့် ဆုံးရှုံးခဲ့ပါကြောင်း၊
- ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကြောင့် နှစ်စဉ်လူဦးရေ (၈)သန်း အသက်ဆုံးရှုံးနေရပြီး ထိုအထဲမှ (၁)သန်းသည် ကိုယ်တိုင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးမသုံးစွဲသော်လည်း သူတစ်ပါးသောက်သုံးသော တစ်ဆင့်ခံ ဆေးလိပ်ငွေကို ရှူရှိုက်ရသဖြင့် ရောဂါများဖြစ်ပွားပြီး အသက်ဆုံးရှုံးရခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊

- (၂၀၁၄)ခုနှစ် WHO STEP Survey အရ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အသက် (၂၅)နှစ်မှ (၆၄)နှစ်အတွင်း အမျိုးသားများ၏ (၄၂.၈)ရာခိုင်နှုန်းနှင့် (၂၀၁၆)ခုနှစ် Global Youth Tobacco Survey အရ အသက် (၁၃)နှစ်မှ (၁၅)နှစ်အတွင်း ယောက်ကျားလေးများ၏ (၂၁.၁)ရာခိုင်နှုန်းတို့သည် ဆေးလိပ် သောက်သုံးနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊
- (၂၀၁၄)ခုနှစ် WHO STEP Survey သုတေသနတွင် ဖြေဆိုပါဝင်သူများ၏ (၉၄)ရာခိုင်နှုန်းတွင် မကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများဖြစ်ပွားစေသည့် အကြောင်းအရင်း အနည်းဆုံး (၁)မျိုးတွေ့ရှိရပြီး (၁၉.၆)ရာခိုင်နှုန်းတွင် ရောဂါဖြစ်စေသော အကြောင်းအရင်း (၃)မျိုးမှ (၅)မျိုးအထိ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းသောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်း များကို ယခုကာလတွင် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုပါက နောင်လာမည့် (၅)နှစ်တာကာလ အတွင်းတွင် ထိန်းချုပ်ရခက်သော ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာကြီး ဖြစ်လာကာ ကျန်းမာရေး အသုံးစရိတ်များ၏ အများစုကို ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပွား သည့်ရောဂါများကို ကုသရန်အတွက်သာ အသုံးချရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းသောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်နေသည့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ နေပြည်တော်မှ တာဝန်ရှိသူများအားလည်း ကျေးဇူး တင်ရှိပါကြောင်း၊
- လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့အောင်မြင်စေရေးအတွက် အဆိုပါလုပ်ငန်းများသည် ပြည်သူ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် အရေးကြီးမှုကိုသိရှိကာ ပြည်သူများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အထူးအရေးကြီးပါကြောင်း၊
- ကိုယ်တိုင်ဆေးလိပ်မသောက်သုံးသော်လည်း တစ်ဆင့်ခံဆေးလိပ်ငွေကို ရှူရှိုက်ရခြင်းမှ နာတာရှည် ရောဂါဆိုးများ ဖြစ်ပွားနိုင်သည့်အချက်ကို ပြည်သူများသိရှိကြရန် အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- သို့မှသာ ပြည်သူများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ နေအိမ်၊ အလုပ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဆေးလိပ် သောက်သုံးသူများရှိပါက ထိုသို့ သောက်သုံးသူနှင့် တစ်ဆင့်ခံ ဆေးလိပ်ငွေရှူရှိုက်ရသူများ အားလုံး၏ ကျန်းမာရေးအတွက် သတိပေးပြောကြားမှု၊ ဆေးလိပ်ဖြတ်ရန် တွန်းအားပေးမှု စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အသီးသီးတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းသောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကြ ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာနမှ ဖြန့်ဝေထားသော Mobile Tablet များတွင် ပါဝင်သော ကျန်းမာရေးအသိပညာ အချက်အလက်များကို အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များက ကျန်းမာရေးစကားဝိုင်းငယ် များ ပြုလုပ်၍ ပြည်သူများထံ ဖြန့်ဝေပေးရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် (၉.၇)သန်းရှိသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများတွင်လည်း ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီး၏ ဆိုးကျိုးများသိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှ တစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ မိဘများ၊ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများထံ ကျန်းမာရေးအသိပညာဗဟုသုတများ ကို ဝေမျှပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးအန္တရာယ်ကို သိရှိသူ၊ ကိုယ်တိုင်သုံးစွဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူနှင့် တစ်ဆင့်ဆေးလိပ်ငွေအန္တရာယ်ကို ကြောက်ရွံ့သူများ များပြားကာ ၎င်းတို့မှ တစ်ဆင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးသောက်သုံးသူများအား ဖိအားပေး (peer pressure) ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ နေပြည်တော်တွင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းသောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေး အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို checklist များအသုံးပြု စောင့်ကြည့်ဆန်းစစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး (၆)လတာကာလအကြာတွင်လည်း လုပ်ငန်းဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ နှီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ဆေးလိပ်နှင့် ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းများ အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံရေးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊ ဆေးလိပ် သောက်ခွင့်မရှိသောနေရာများ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အပါအဝင် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီး သောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေမှုများ၏ အောင်မြင်မှုအခြေအနေများကို အသုံးပြုသုတေသနပြုလုပ်ကာ ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်စေလိုပါကြောင်း၊
- ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများ၊ နှီးနွယ် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး ဆက်လက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်း လိုပါကြောင်း။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း -

- နေပြည်တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ နေပြည်တော်မြို့တော်ဝန် ဒေါက်တာမျိုးအောင်
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- နေပြည်တော်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူး
- နေပြည်တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဝင်
- တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဖိတ်ကြားထားသူများ။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)